

4 Компютърни вируси. Антивирусна защита

Компютърните вируси са специфични програми, създадени с цел унищожаването на други програми или файлове с данни. Известни са повече от 55 000 вида. Терминът *вирус* е заимстван от биологията, където с него се обозначават микроорганизми, които се прилепват към други такива и ги използват за размножаването си. Преведено дословно означава *отровен сок*.

Компютърният вирус следва предварително зададени логически инструкции за действие и самосъхранение. Той се създава от човек и се пренася чрез всички средства, които се използват за пренос на данни от една компютърна система на друга. Вирусите притежават свойството самовъзпроизвеждане, което е причина за тяхното бързо разпространение.

Те се различават по областите на разпространение в компютърната система и поражението на файловете. По-често се срещат:

Резидентни – разполагат се в паметта и пречат на нормалното функциониране на програми;

Троянски кон – най-често е маскиран като обикновена програма за някаква дейност, като слушане на музика или разглеждане на файл, а самият вирус е скрит вътре;

Макро – причинява правописни и стилистични грешки в текстове и таблици, създадени с Word, Excel или PowerPoint;

Файлови – поразяват изпълними файлове (EXE, COM) и пречат на зареждането на програмния код;

BIOS – поразяват BIOS-а на компютъра, като променят неговата конфигурация, което прави неизползваеми някои устройства или цялата система.

С навлизането на интернет се заговори и за друг тип вируси, наречени спам. Това е свързано с натрупването на нежелана информация под формата на електронни писма от непознати потребители.

Присъствието на вируси най-често е свързано със забавяне на работата на компютърната система, появяване на необичайни съобщения за грешки, безпричинно изчезване, повреждане или промяна в размера на файлове, отказ за достъп до дадено устройство, намаляване на количеството памет, блокиране на клавиатурата или мишката и настъпването на други странни събития.

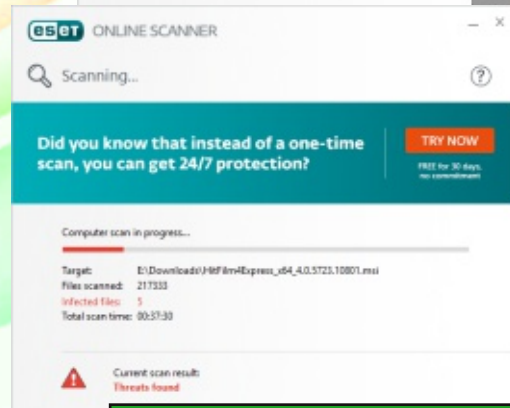
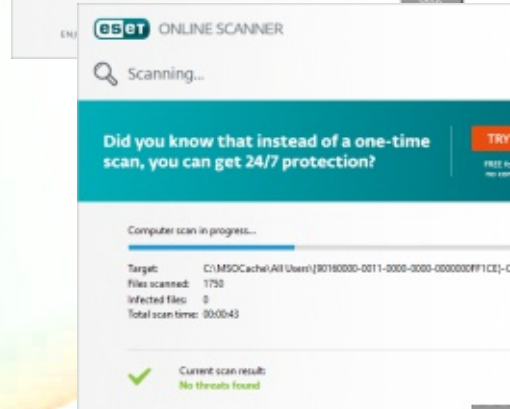
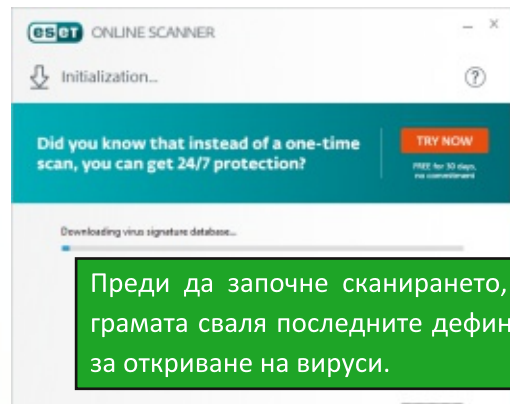
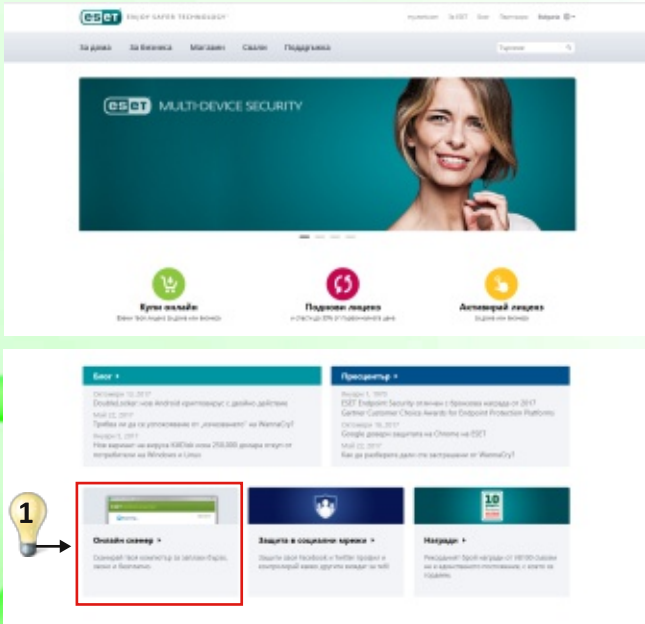
За борба срещу вирусите се създават специални **програми за антивирусна защита**. Част от тях се зареждат в паметта при стартиране на компютърната система. При опит за четене или запис от диск, те проверяват за наличието на вируси преди изпълнението на операцията. Друга част от антивирусните програми се използват за проверка и отстраняване на вируси в процеса на работа с компютъра. Процесът на проверка за наличие на вируси е известен като **сканиране**.

Част от вирусите се разпространяват още в инкубационния си период, т.е. когато те не са активни. Ето защо тяхното присъствие в компютърната система може да не бъде засечено от по-стари версии на програмите за антивирусна защита. Това налага периодичното им обновяване.

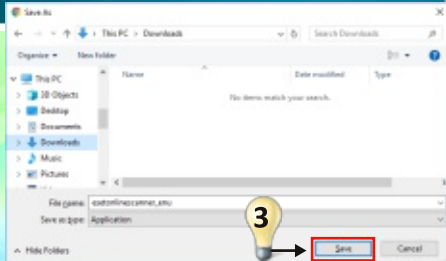
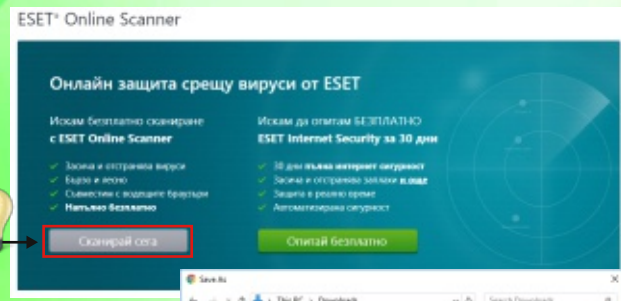
При съмнения за наличие на вирус най-доброто решение е да се рестартира компютърната система и да се зареди операционна система от чист носител, който е защитен от запис. След това трябва да се стартира поне една антивирусна програма. Понякога е добре да се използват програми на различни разработчици, защото често те откриват различни вируси. Заразените файлове е най-добре да бъдат изтрети, ако има възможност да се възстановят от архив. Следващата стъпка, която се предприема е почистване на всички дискови носители, с които се работи. Причината за това действие е във възможността вирусът да се е пренесъл на някой от тях. Тези действия предпазват от повторно заразяване.

1 Заредете сайта, който се намира на адрес www.eset.com/bg

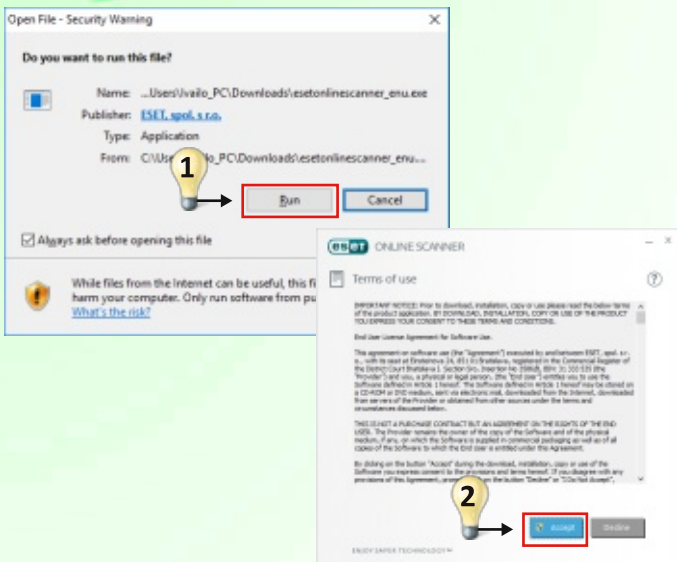
2 Свалете on-line версията на ESET за сканиране на вируси.

Ако са открити вируси, в процеса на сканиране се появява съобщение за това.

3 Стартирайте програмата за проверка на вируси.

4 При наличие на открити заплахи, изчистете компютърната система от тях.

